

ภาคผนวก ข

กระบวนการ และวิธีการจัดการป่าด้วยตนเอง

บ้านละออบ หมู่ที่ 6 ต. ห้วยห้อม อ. แม่ลาน้อย จ. แม่ฮ่องสอน

กระบวนการ และวิธีการจัดการป่าด้วยตนเอง ของชาวบ้านละออบ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 ประชุมลงมตร่วมกันภายในหมู่บ้าน

การประชุมครั้งแรกมีขึ้นในวันที่ 25 สิงหาคม 2546 และได้มีการเลือกคณะกรรมการชุดหนึ่งเพื่อวางแผนหาแนวทางในการทำโครงการ คณะกรรมการชุดดังกล่าวได้วิเคราะห์ปัญหา และวางแผนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละฝ่าย มีการประชุมชาวบ้านเพื่อนำเสนอแผนงาน และกำหนดแนวทางกฎระเบียบข้อบังคับ จากนั้นจัดให้มีการประชุมใหญ่ชาวบ้านในวันที่ 3 กันยายน 2546 มีผู้เข้าร่วมประชุม 176 คน และมีมติให้จัดทำโครงการจัดการป่าด้วยตนเองของชาวบ้านละออบ

ขั้นตอนที่ 2 เลือกตั้งคณะกรรมการในหมู่บ้าน

คณะกรรมการโครงการจัดสรรป่าและอนุรักษ์ต้นน้ำด้วยตนเอง บ้านละออบ ประกอบด้วยสมาชิกจากการเลือกตั้ง ดังนี้

1. นายคำปิ่น ประทีปพจน์	ประธาน
2. นายประยุทธ์ สุจริตสวัสดิ์	รองประธาน
3. นายบุญชอบ รุ่งประนอมการ	เลขานุการ
4. นายบุญลิ่ง นิลุบลไพบูลย์	เหรัญญิก
5. นายจันทร์แสน นิลุบลไพบูลย์	ประชาสัมพันธ์
6. นายดวงจันทร์ ชมพนา	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
7. นายเอกสิทธิ์ แผ่อำนาจ	ฝ่ายเอกสาร/ข้อมูล
8. นายถนอม เจริญเต็มเปี่ยม	ฝ่ายเอกสาร/ข้อมูล
9. นายทองดี พลภูสา	กรรมการ
10. นายคำดีบ บงกชไพพรขจร	กรรมการ
11. นายอดุลย์ มิ่งศรีสุข	กรรมการ
12. นายอำนาจ พิทยาการนุรัตน์	กรรมการ
13. นายศักดิ์มงคล นิลุบลไพบูลย์	กรรมการ
14. นายคำทร ชมพนา	กรรมการ
15. นายอนันต์ งามจารุธารเกษม	กรรมการ
16. นายกัณหา งามลาภรัตนกุล	กรรมการ

17. นายบุญสุข เขียวชูชัย	กรรมการ
18. นายขอห์สัน คำพุทธ	กรรมการ
19. นายมบุญ พิทยาการนุรัตน์	กรรมการ
20. นายสนิท สารภีสุวรรณศรี	กรรมการ
21. นายบุญยืน พรหมเสริมสุข	ที่ปรึกษา
22. นายปรีชา รุ่งประนอมการ	ที่ปรึกษา
23. นายสมควร เจริญเต็มเปี่ยม	ที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ 3 ตั้งกฎระเบียบ และข้อตกลงร่วมกันในชุมชน

1. ห้ามบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ไม่ว่าจะเป็นโดยวิธีการใด หรือกรณีใดๆ ก็ตาม หากฝ่าฝืนปรับ 5,000 บาท
 2. ห้ามตัดไม้ที่อยู่บริเวณหมู่บ้านโดยเด็ดขาด
 3. ห้ามจุดไฟเผาป่า กรณีจะมีการเผาไร่เพื่อทำการเกษตร ต้องแจ้งต่อคณะกรรมการหมู่บ้านทุกครั้งที่มีการเผา หากฝ่าฝืนปรับ 300 บาท
 4. ก่อนมีการเผาไร่ทุกครั้งต้องทำแนวกันไฟอย่างน้อยกว้าง 4 เมตร กรณีมีไฟลุกลามออกนอกเขตจะต้องร่วมกันดับทันที
 5. ห้ามมิให้บุคคลภายนอกเช่าซื้อที่ดินภายในเขตรับผิดชอบ ฝ่าฝืนปรับ 3,000 บาท/ไร่
 6. เขตป่าอนุรักษ์ ห้ามล่าสัตว์ทุกชนิด ฝ่าฝืนจะมีการลงโทษ ดังนี้
 - 6.1 สัตว์ปีก ปรับ 200 บาท
 - 6.2 สัตว์ใหญ่ ปรับ 1,000 บาท
 7. กรณีเก็บของป่าเพื่อการบริโภค ห้ามตัดต้นไม้ดังกล่าวไม่ว่ากรณีใดๆ ในป่าใดๆ ก็ตาม ฝ่าฝืนปรับ 500 บาท
 8. ตัดไม้ในป่าใช้สอย (ใช้ทำสวนและไร่) ปรับ 5,000 บาท
 9. เงินที่ได้จากการปรับผู้กระทำความผิด นำเข้าเป็นกองทุนอนุรักษ์ของหมู่บ้าน หากผู้ใดฝ่าฝืนกฎระเบียบเหล่านี้ จะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการ
- ขั้นตอนที่ 4 ระดมทุน (งบประมาณ) การดำเนินกิจกรรมดังกล่าว มีแหล่งงบประมาณ ดังนี้
1. งบส่วนกลางของหมู่บ้าน
 2. สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
 3. สำนักงานกรมป่าไม้
 4. หน่วยงานเอกชนต่างๆ
 5. ผู้มีอุปการะ

ขั้นตอนที่ 5 ดำเนินงาน จัดกิจกรรมภายในชุมชน มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชุมคณะกรรมการ เพื่อหาแนวทางปฏิบัติ และมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละด้าน
2. ประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อกำหนดพื้นที่ที่จะสงวน และจัดสรรตามประเภทป่า
3. ยื่นเรื่องเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) / อำเภอ / จังหวัด / หน่วยงานป่าไม้เพื่อขออนุมัติ

4. ดำเนินงานร่วมกันตามแผนที่ได้วางไว้
5. ประเมินผลการดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมาย

1. เขตพื้นที่ในชุมชนบ้านละอูบ
2. ประชากรในหมู่บ้านละอูบ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. คณะกรรมการและชาวบ้านร่วมประชุมวิเคราะห์ปัญหา และวางแผนหาแนวทางร่วมกัน
2. มอบหมายงานรับผิดชอบแต่ละฝ่าย
3. ดำเนินตามแผนที่วางไว้ร่วมกัน
4. ประเมินผลเป็นระยะ

กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการร่วมกัน

1. คณะกรรมการและชาวบ้านประชุมร่วมกัน เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหา และวางแผนหาแนวทางร่วมกัน

2. จัดให้มีกิจกรรมปลูกป่าทุกปี
3. ส่งเสริมให้คนในชุมชนปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล ในพื้นที่ซึ่งสงวนไว้
4. ส่งเสริมให้คนในชุมชนเพาะกล้าไม้ด้วยตนเอง
5. จัดให้มีสถานที่ท่องเที่ยว ชมป่า ชมทิวทัศน์ และที่พักริมทาง
6. จัดทำศาลาพักผ่อนริมทาง
7. ส่งเสริมให้คนในชุมชนเลี้ยงสัตว์น้ำตามลำห้วย
8. จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชากรในชุมชน ด้านการอนุรักษ์ป่า

ขั้นตอนที่ 6 ประเมินผล ติดตามผลภายในชุมชน

1. กำหนดระยะเวลา
2. ติดตาม จัดเก็บข้อมูล